

**EUROPOS TARYBOS KONVENCIJA  
DĖL SMURTO PRIEŠ MOTERIS IR SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE  
PREVENCIJOS IR ŠALINIMO**

**I SKYRIUS**

**Tikslai, sąvokų apibrėžtys, lygybė ir nediskriminavimas, bendrieji įsipareigojimai**

**1 straipsnis  
Konvencijos tikslai**

1. Šios Konvencijos tikslai yra šie:
- a) apsaugoti moteris nuo visų smurto formų ir užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir smurtui šeimoje, už smurtą persekioti baudžiamąja tvarka ir šalinti jo apraiškas;
  - b) prisidėti prie bet kokio moterų diskriminavimo šalinimo ir skatinti tikrąją moterų ir vyrų lygybę, taip pat moterims suteikti daugiau teisių;
  - c) parengti išsamią sistemą, politikos kryptis ir priemones siekiant apsaugoti ir pagelbėti visoms smurto prieš moteris ir smurto šeimoje aukoms;
  - d) skatinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant panaikinti smurtą prieš moteris ir smurtą šeimoje;
  - e) teikti paramą ir pagalbą organizacijoms ir teisėsaugos institucijoms, kad jos veiksmingai bendradarbiautų, siekdamos taikyti integruotą požiūrį į smurto prieš moteris ir smurto šeimoje šalinimą.
2. Šioje Konvencijoje nustatomas specialus stebėsenos mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad Šalys veiksmingai įgyvendintų jos nuostatas.

**2 straipsnis  
Konvencijos taikymo sritis**

1. Ši Konvencija taikoma visoms smurto prieš moteris formoms, įskaitant smurtą šeimoje, kai moterims kyla didesnė grėsmė.
2. Šalys yra skatinamos šią Konvenciją taikyti visoms smurto šeimoje aukoms. Įgyvendindamos šios Konvencijos nuostatas, Šalys ypatingą dėmesį skiria smurto dėl lyties aukoms.
3. Ši Konvencija taikoma tiek taikiu metu, tiek vykstant ginkluotiems konfliktams.

**3 straipsnis  
Apibrėžtys**

- Šioje Konvencijoje:
- a) smurtas prieš moteris yra suprantamas kaip žmogaus teisių pažeidimas ir moterų diskriminavimo forma ir apima visus smurto dėl lyties atvejus, kai moterims sukeliama ar gali būti sukelta fizinė, lytinė, psichologinė ar ekonominė žala ar kitokios kančios, taip pat apima grasinimus tokius veiksmus įvykdyti, prievartos panaudojimą arba neteisėtą laisvės apribojimą, jis pasireiškia tiek visuomeniniame, tiek privačiame gyvenime;

b) šeiminis smurtas apima visus fizinio, seksualinio, psichologinio ar ekonominio smurto atvejus, su kuriais susiduriama šeimoje ar artimoje aplinkoje, ar tarp buvusių arba dabartinių sutuoktinių ar partnerių, neatsižvelgiant į tai, ar smurtautojas gyveno, ar gyvena kartu su auka;

c) socialinė lytis – tai socialiai sukonstruotas vaidmuo, elgesys, veikla ir savybės, kuriuos tam tikra visuomenė priskiria moterims arba vyrams;

d) smurtas prieš moteris dėl lyties – smurtas, kuris nukreiptas prieš moterį, nes ji yra moteris, arba kuris moterims kelia didesnę grėsmę;

e) auka – bet kuris fizinis asmuo, kuris nukenčia nuo a ir b punktuose nurodyto elgesio;

f) moterys – įskaitomos ir jaunesnės nei 18 metų mergaitės.

#### **4 straipsnis**

##### **Pagrindinės teisės, lygybė ir nediskriminavimas**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ir kitokių priemonių skatinti ir ginti visų, ypač moterų, teises gyventi be smurto tiek visuomeninėje, tiek privačioje erdvėje.

2. Šalys smerkia bet kokias moterų diskriminavimo formas ir nedelsdamos imasi teisinių ir kitų priemonių, siekdamas tam užkirsti kelią, visų pirma:

– įtvirtindamos nacionalinėse konstitucijose arba kituose atitinkamuose teisės aktuose vyrų ir moterų lygybės principą ir užtikrindamos praktinį šio principo įgyvendinimą;

– drausdamos moterų diskriminavimą, taip pat atitinkamais atvejais taikydamos sankcijas;

– panaikindamos moteris diskriminuojančius teisės aktus ir praktiką.

3. Šios Konvencijos nuostatas, ypač aukų teisių apsaugos priemones, Šalys įgyvendina nediskriminuodamos asmens dėl biologinės lyties, socialinės lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautinės ar socialinės kilmės, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, lytinės orientacijos, lyties tapatybės, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, šeiminės padėties, migranto ar pabėgėlio statuso arba kito statuso.

4. Ypatingosios priemonės, būtinos siekiant užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir apsaugoti moteris, pagal šios Konvencijos reikalavimus nelaikomos diskriminacinėmis.

#### **5 straipsnis**

##### **Valstybės įsipareigojimai ir deramas veiklumas**

1. Šalys nesiima jokių smurto veiksmų prieš moteris ir užtikrina, kad valstybės institucijos, pareigūnai, atstovai, įstaigos ir kiti valstybės vardu veikiantys subjektai laikytųsi šio įsipareigojimo.

2. Šalys imasi reikiamų teisinių ir kitokių priemonių, kad būtų užtikrintas deramas veiklumas užkardant šioje Konvencijoje nagrinėjamus smurto veiksmus, taip pat juos tiriant, baudžiant ir už juos atlyginant, kai smurtinius nusikaltimus įvykdo ne valstybės subjektai.

#### **6 straipsnis**

##### **Lyčių aspektą integruojanti politika**

Šalys įsipareigoja įtraukti lyčių aspektą į Konvencijos nuostatų įgyvendinimą ir jų poveikio vertinimą; taip pat skatinti ir veiksmingai įgyvendinti politikos kryptis, susijusias su vyrų ir moterų lygiomis teisėmis ir moterų padėties gerinimu.

## **II SKYRIUS**

### **Integruota politika ir duomenų rinkimas**

#### **7 straipsnis**

##### **Išsami ir koordinuota politika**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ir kitokių priemonių, siekdamos priimti ir įgyvendinti valstybės mastu veiksmingą, išsamią ir koordinuotą politiką, apimančią visas susijusias priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią visoms šioje Konvencijoje nagrinėjamos smurto formoms ir su jomis kovoti ir siūlo parengti holistinį atsaką smurtui prieš moteris.
2. Šalys užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje minimų politikos krypčių priemonėse svarbiausias vaidmuo būtų skiriamas aukos teisėms ir, kad šios priemonės būtų veiksmingai įgyvendinamos bendradarbiaujant visoms susijusioms institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms.
3. Šiame straipsnyje minimose priemonėse tam tikrais atvejais dalyvauja visi suinteresuoti dalyviai, t. y. vyriausybės įstaigos, nacionaliniai, regioniniai ir vietos parlamentai ir valdžios institucijos, nacionalinės žmogaus teisių institucijos ir visuomeninės pilietinės organizacijos.

#### **8 straipsnis**

##### **Finansiniai ištekliai**

Šalys skiria pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, būtinų tinkamai įgyvendinti integruotą politiką, priemones ir programas, siekdamos užkirsti kelią visoms Konvencijoje nagrinėjamos smurto formoms ir su jomis kovoti, taip pat įskaitant tas priemones, kurias vykdo nevyriausybines organizacijos ir pilietinė visuomenė.

#### **9 straipsnis**

##### **Nevyriausybines organizacijos ir pilietinė visuomenė**

Šalys visais lygmenimis pripažįsta, skatina ir remia atitinkamų su smurtu prieš moteris kovojančių nevyriausybinių organizacijų ir pilietinės visuomenės veiklą ir su šiomis organizacijomis palaiko veiksmingą bendradarbiavimą.

#### **10 straipsnis**

##### **Koordinavimo įstaiga**

1. Šalys paskiria arba įsteigia vieną ar daugiau oficialių įstaigų, kurių paskirtis koordinuoti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti politikos kryptis ir priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią visoms Konvencijoje nagrinėjamos smurto formoms ir su jomis kovoti. Šios įstaigos koordinuoja 11 straipsnyje minimą duomenų rinkimą, taip pat analizuoja ir platina gautus rezultatus.
2. Šalys užtikrina, kad šiame straipsnyje minimos paskirtos ar įsteigtos įstaigos gautų bendro pobūdžio informaciją apie VIII skyriuje nurodytų priemonių įgyvendinimą.
3. Šalys užtikrina, kad šiame straipsnyje minimos paskirtos ar įsteigtos įstaigos turėtų pakankamai pajėgumų tiesiogiai bendrauti ir stiprinti ryšius su kolegomis iš kitų šalių.

## **11 straipsnis**

### **Duomenų rinkimas ir moksliniai tyrimai**

1. Šios Konvencijos įgyvendinimo tikslais Šalys įsipareigoja:
  - a) reguliariai rinkti atitinkamus atskirus statistinius duomenis apie šioje Konvencijoje nagrinėjamas įvairias smurto formas;
  - b) remti su šioje Konvencijoje nagrinėjamomis smurto formomis susijusius mokslinius tyrimus siekiant ištirti jų priežastis ir pasekmes, pasikartojimo dažnumą ir priimtų nuosprendžių skaičių, taip pat šios Konvencijos įgyvendinimo priemonių veiksmingumą.
2. Šalys stengiasi atlikti reguliarias gyventojų apklausas, siekdamas įvertinti šioje Konvencijoje nagrinėjamų įvairių smurto formų paplitimą ir tendencijas.
3. Šalys pateikia šios Konvencijos 66 straipsnyje minimai ekspertų grupei pagal šį straipsnį surinktą informaciją, siekdamas paskatinti tarptautinį bendradarbiavimą ir nustatyti tarptautinius standartus.
4. Šalys užtikrina, kad pagal šį straipsnį surinkta informacija būtų prieinama visuomenei.

## **III SKYRIUS**

### **Prevencija**

## **12 straipsnis**

### **Bendrosios pareigos**

1. Šalys imasi reikiamų priemonių, kuriomis būtų skatinami vyrų ir moterų socialinio ir kultūrinio elgesio modelio pokyčiai siekiant išnaikinti prietarus, papročius, tradicijas ir visą kitą praktiką, grindžiamą moters nepilnavertiškumo idėja ar stereotipiniais moterims ir vyrams priskiriamais vaidmenimis.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ir kitų priemonių, siekdamas užkirsti kelią visoms šioje Konvencijoje nagrinėjamoms bet kurio fizinio arba juridinio asmens naudojamoms smurto formoms.
3. Bet kokiose pagal šį skyrių taikomose priemonėse atsižvelgiama į konkrečias asmenų, kurie dėl tam tikrų aplinkybių tapo pažeidžiami, reikmes, svarbiausią dėmesį skiriant visų nukentėjusiųjų žmogaus teisių klausimui.
4. Šalys imasi būtinų priemonių paskatinti visus visuomenės narius, pirmiausia – vyrus ir berniukus, kad jie imtųsi aktyvių priemonių siekiant užkirsti kelią visoms Konvencijoje nagrinėjamoms smurto formoms.
5. Šalys užtikrina, kad kultūra, papročiai, religija, tradicija ar vadinamasis „garbės“ kodeksas netaptų pateisinama šioje Konvencijoje nagrinėjamų smurto veiksmų priežastimi.
6. Šalys imasi būtinų priemonių, kurios skatintų programų, skirtų moters padėčiai gerinti, kūrimą ir kitą veiklą šioje srityje.

## **13 straipsnis**

### **Visuomenės informavimas**

1. Šalys visais lygmenimis skatina ar reguliariai organizuoja sąmoningumo didinimo priemones ir programas, taip pat ir bendradarbiaudamos su nacionalinėmis žmogaus teisių institucijomis ir

lygybės užtikrinimo įstaigomis, pilietinės visuomenės ir nevyriausybinėmis organizacijomis, prireikus pirmiausia – su moterų organizacijomis, siekdamos didinti plačiosios visuomenės informuotumą ir supratimą apie įvairias šioje Konvencijoje nagrinėjamas smurto apraiškas, jų padarinius vaikams ir būtinybę tokiam smurtui užkirsti kelią.

2. Šalys užtikrina, kad visuomenei bus plačiai skleidžiama informacija apie priemones, kuriomis galima užkirsti kelią šioje Konvencijoje nagrinėjamiems smurto veiksams.

#### **14 straipsnis** **Švietimas**

1. Prireikus Šalys imasi reikiamų veiksmų, siekdamos įtraukti į visų formaliojo švietimo lygių mokymo programas mokymo medžiagą apie vyrų ir moterų lygybę, ne stereotipinius lyčių vaidmenis, tarpusavio pagarbą, nesmurtinius asmeninių santykių konfliktų sprendimo būdus, smurtą prieš moteris dėl lyties ir teisę į asmens vientisumą, šią medžiagą pritaikant prie kintančio mokinių gebėjimo lygio.

2. Šalys imasi reikalingų žingsnių, siekdamos skatinti 1 dalyje nurodytų principų taikymą ir neformaliojo švietimo priemonėse, taip pat sporto, kultūros, laisvalaikio ir žiniasklaidos priemonėse.

#### **15 straipsnis** **Specialistų rengimas**

1. Šalys teikia arba tobulina atitinkamą su nukentėjusiais nuo įvairių šioje Konvencijoje nagrinėjamų smurto formų ar su smurtautojais dirbančių specialistų mokymą apie tokio smurto prevenciją ir tokių atvejų nustatymą, lygias moterų ir vyrų galimybes ir aukų reikmes bei teises, taip pat apie tai, kaip užkirsti kelią nukentėjusiųjų antriniam persekiojimui.

2. Šalys skatina, kad į 1 dalyje minėtą mokymą būtų įtrauktas mokymas apie koordinuotą daugelio įstaigų bendradarbiavimą, siekiant tinkamai nukreipti informaciją apie užregistruotą šioje Konvencijoje nagrinėjamo smurto atvejį.

#### **16 straipsnis** **Prevencinė intervencija ir gydymo programos**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių įsteigti arba remti programas, kuriomis siekiama perauklėti šeiminio smurto kaltininkus, juos mokant asmeniniuose santykiuose nenaudoti smurto ir tuo užkirsti kelią tolesnėms smurto apraiškoms, taip pat keisti smurtinio elgesio modelius.

2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kad galėtų parengti arba remti gydymo programas, kuriomis siekiama neleisti smurtautojams, pirmiausia padariusiems lytinį nusikaltimą, dar kartą nusikalsti.

3. Taikydamos 1 ir 2 dalyse nurodytas priemones, Šalys užtikrina, kad aukų saugumas, joms teikiama parama ir jų žmogaus teisių apsauga yra svarbiausias rūpestis ir kad prireikus šios programos būtų kuriamos ir įgyvendinamos glaudžiai bendradarbiaujant su aukoms paramos paslaugas teikiančiais specialistais.

## **17 straipsnis**

### **Privataus sektoriaus ir žiniasklaidos dalyvavimas**

1. Šalys, gerbdamos žodžio laivės ir nepriklausomybės principus, ragina privatųjį sektorių, informacinių ir ryšių technologijų sektorių ir žiniasklaidą dalyvauti rengiant ir įgyvendinant politikos kryptis, ir nustatant gaires bei savireguliacijos standartus, kad būtų užkirstas kelias smurtui prieš moteris ir padidėtų pagarba moters orumui.
2. Bendradarbiaudamos su privataus sektoriaus subjektais, Šalys ugdo ir skatina vaikų, tėvų ir pedagogų įgūdžius, susijusius su gebėjimu tinkamai elgtis su informacija ir komunikavimo aplinka, teikiančia žeminantį seksualinio ar smurtinio pobūdžio turinį, kuris gali sukelti žalą.

## **IV SKYRIUS**

### **Apsauga ir parama**

## **18 straipsnis**

### **Bendrosios pareigos**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas apsaugoti visas aukas nuo bet kokių tolesnių smurto veiksmų.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių vidaus teisę atitinkančių priemonių, kad užtikrintų tinkamas priemones veiksmingam visų susijusių valstybės įstaigų, įskaitant teismų sektorių, prokurorus, teisėsaugos institucijas, vietos ir regionų valdžios institucijas, taip pat nevyriausybinės organizacijas ir kitas atitinkamas organizacijas ir subjektus, bendradarbiavimui įgyvendinti, siekiant apsaugoti ir remti nuo visų šioje Konvencijoje minimų smurto formų nukentėjusias aukas ir liudininkus, taip pat ir kreipiantis į bendrosios ir specialiosios paramos tarnybas pagal šios Konvencijos 20 ir 22 straipsnius.
3. Šalys užtikrina, kad pagal šį skyrių taikomos priemonės:
  - būtų paremtos smurto prieš moteris ir šeiminio smurto vertinimu lyčių lygybės atžvilgiu, didžiausią dėmesį skiriant aukos saugumui ir jo žmogaus teisių apsaugai;
  - taip pat būtų paremtos integruotu metodu, kuriuo atsižvelgiama į aukų, smurtautojų, vaikų santykius ir platesnę socialinę aplinką;
  - jomis būtų siekiama išvengti antrinės viktimizacijos;
  - taip pat būtų siekiama pagerinti nuo smurto nukentėjusių moterų padėtį, joms suteikiant ekonominę nepriklausomybę;
  - jomis būtų sudarytos sąlygos prireikus įvairioms apsaugos ir paramos tarnyboms kurtis tose pačiose patalpose;
  - taip pat būtų sprendžiamos konkrečios pažeidžiamų asmenų, įskaitant nukentėjusius vaikus, problemos, ir užtikrinama, kad jie šiomis priemonėmis galėtų pasinaudoti.
4. Paslaugų teikimas nepriklauso nuo aukos apsisprendimo teikti pareiškimą arba liudyti prieš kaltininką.
5. Šalys imasi tinkamų priemonių teikti konsulinę ir kitokią apsaugą ir paramą savo piliečiams ir kitiems teisę į tokią apsaugą turintiems nukentėjusiesiems, remdamosi savo tarptautinės teisės įsipareigojimais.

## **19 straipsnis**

### **Informacija**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad nukentėjusieji laiku gautų tinkamą informaciją apie esamas paramos galimybes ir teises priemones jiems suprantama kalba.

## **20 straipsnis**

### **Bendroji pagalba**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad smurtą patyrusios aukos galėtų pasinaudoti reabilitacijos paslaugomis. Šios priemonės turėtų apimti atitinkamais atvejais tokias paslaugas kaip teisinės ir psichologinės konsultacijos, finansinė parama, aprūpinimas būstu, švietimas, mokymas ir pagalba ieškant darbo.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad aukoms būtų pasiekiamos sveikatos priežiūros ir socialinės paslaugos ir kad paslaugos būtų tinkamai finansuojamos, o specialistai – gerai parengti suteikti aukoms pagalbą ir jas nukreipti į atitinkamas tarnybas.

## **21 straipsnis**

### **Pagalba teikiant individualius ar kolektyvinius skundus**

Šalys užtikrina, kad aukos būtų informuotos apie regionines ir tarptautines individualių ir kolektyvinių skundų teikimo galimybes. Šalys skatina, kad būtų užtikrinta atidi ir profesionali pagalba aukoms teikiant tokius skundus.

## **22 straipsnis**

### **Specializuotoji pagalba**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos suteikti arba organizuoti tolygiai geografiškai paskirstytą skubią trumpalaikę ir ilgalaikę specialistų pagalbą visoms bet kokį šioje Konvencijoje nagrinėjamą smurtą patyrusioms aukoms.
2. Šalys teikia arba organizuoja specializuotosios pagalbos paslaugas smurtą patyrusioms moterims ir jų vaikams.

## **23 straipsnis**

### **Prieglauđa**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių reikiamam skaičiui lengvai pasiekiamų prieglaudų steigti, siekdamos suteikti saugaus apgyvendinimo ir aktyvios pagalbos paslaugas nukentėjusiems asmenims, pirmiausia moterims ir jų vaikams.

## **24 straipsnis**

### **Pagalba telefonu**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kad būtų atidaryta nemokama pagalbos telefono linija, kuri veiktų visoje šalyje visą parą ir paskambinusiems teiktų konfidencialią ar anonimišką su visomis šioje Konvencijoje nagrinėjamomis smurto formomis susijusią pagalbą.

**25 straipsnis**  
**Pagalba seksualinės prievartos aukoms**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kad būtų pakankamai įsteigta lengvai pasiekiamų atitinkamų prievartos ir seksualinio smurto aukų krizių ir pagalbos centrų, kad aukoms būtų užtikrintas medicininis patikrinimas ir teismo medicinos ekspertų apžiūra, pagalba traumos atveju ir psichologinės konsultacijos.

**26 straipsnis**  
**Vaikams liudininkams teikiama apsauga ir parama**

1 Šalys imasi teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas užtikrinti, kad teikiant apsaugos ir paramos paslaugas aukoms, būtų deramai atsižvelgiama į vaikus, kurie yra visų šioje Konvencijoje nagrinėjamo smurto formų liudininkai, reikmes ir teises.

2 Pagal šį straipsnį taikomos priemonės apima pagal amžių teikiamas psichosocialines konsultacijas vaikams, kurie yra visų šioje Konvencijoje nagrinėjamo smurto formų liudininkai, deramai atsižvelgiant į vaiko interesus.

**27 straipsnis**  
**Pranešimas**

Šalys imasi būtinų priemonių, kad paskatintų kiekvieną asmenį, kuris yra visų šioje Konvencijoje nagrinėjamo smurto formų liudininkas arba kuris turi pagrįstą priežasčių manyti, kad bus vykdomas smurtas, arba, kad galima tikėtis tolesnių smurto veiksmų, apie tai pranešti kompetentingoms organizacijoms arba institucijoms.

**28 straipsnis**  
**Specialistų teikiami pranešimai**

Šalys imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad tam tikriems specialistams taikomi vidaus teisės nustatyti konfidencialumo reikalavimai dėl tam tikrų sąlygų laikymosi nesudarytų kliūčių informuoti kompetentingas organizacijas arba institucijas, jei jie turi pagrįstą priežasčių manyti, kad buvo įvykdytas sunkus šioje Konvencijos nagrinėjamas smurtas ir kad yra pagrįstų priežasčių smurto veiksmų laukti ateityje.

**V SKYRIUS**  
**Materialinė teisė**

**29 straipsnis**  
**Civilinės bylos ir teisės gynimo priemonės**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas suteikti aukoms tinkamas civilinės teisės interesų gynimo priemones prieš kaltininką.

2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas suteikti aukoms pagal bendruosius tarptautinės teisės principus tinkamas civilinės teisės interesų gynimo priemones



prieš valstybės institucijas, kurios neįvykdė savo pareigų pagal priskirtą kompetenciją imtis būtinų prevencijos ar apsaugos priemonių.

### **30 straipsnis**

#### **Žalos atlyginimas**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kuriomis aukoms užtikrinama teisė reikalauti žalos atlyginimo iš kaltininkų dėl bet kokios šioje Konvencijoje nagrinėjamos nusikalstamos veikos.
2. Tinkamas valstybės žalos atlyginimas turi būti suteikiamas tiems, kurie patyrė sunkų kūno sužalojimą ar jiems sutriko sveikata, jei žala neatlyginama iš kitų šaltinių, t. y. iš kaltininko, draudimo ar valstybės finansuojamų sveikatos ir socialinio fondų. Tai netrukdo Šalims pateikti atgręžtinį reikalavimą dėl nusikaltusiajam priteisto žalos atlyginimo, jei deramai atsižvelgiama į nukentėjusio asmens saugumą.
- 3 Priemonėmis, taikomomis pagal 2 dalį, užtikrinama, kad žala būtų atlyginta per pagrįstą laikotarpį.

### **31 straipsnis**

#### **Saugumo užtikrinimas nustatant globą ir teisę matytis su vaiku**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad nustatant globą ir matymosi su vaiku teisę, būtų įvertinti šioje Konvencijoje nagrinėjami smurto atvejai.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad nustatant vaiko globą ar teisę su juo matytis, nekiltų pavojus aukos arba vaiko teisėms ir jų saugumui.

### **32 straipsnis**

#### **Civiliniai teisiniai priverstinių vedybų padariniai**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad prievarta sudarytos santuokos galėtų būti pripažintos negaliojančiomis, panaikintomis arba nutrauktomis, aukai nepriskiriant finansinių ar administracinių įsipareigojimų.

### **33 straipsnis**

#### **Psichologinis smurtas**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad tyčiniai veiksmai, kai prievarta ar grasinimais sunkiai sutrikdomas asmens psichologinis vientisumas, būtų kvalifikuojami kaip nusikalstami.

### **34 straipsnis**

#### **Persekiojimas**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad tyčiniai veiksmai, kai kitam asmeniui pakartotinai grasinama, verčiant jį arba ją baimintis dėl savo saugumo, būtų kvalifikuojami kaip nusikalstami.

### **35 straipsnis**

#### **Fizinis smurtas**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad tyčiniai veiksmai, panaudojant fizinį smurtą prieš kitą asmenį, būtų kvalifikuojami kaip nusikalstami.

### **36 straipsnis**

#### **Seksualinis smurtas, įskaitant žaginimus**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad toliau nurodyti tyčiniai veiksmai būtų kvalifikuojami kaip nusikalstami:
  - a) kai lytiškai santykiaujama su kitu asmeniu prieš jo valią vaginaliniu, analiniu ar oraliniu būdu, naudojant kurią nors kūno dalį ar daiktą;
  - b) kai atliekami kiti seksualinio pobūdžio lytiniai veiksmai su asmeniu prieš jo valią;
  - c) kai kitas asmuo verčiamas prieš jo valią lytiškai santykiauti su trečiuoju asmeniu.
2. Sutikimas turi būti duotas savanoriškai, laisva valia, vertinant pagal susijusias aplinkybes.
- 3 Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių užtikrinti, kad 1 dalies nuostatos būtų taip pat taikomos veiksams, įvykdytiems prieš buvusius ar esamus sutuoktinius ar partnerius pagal vidaus teisės apibrėžtį.

### **37 straipsnis**

#### **Priverstinė santuoka**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad tyčiniai veiksmai, kai suaugusieji ar vaikai verčiami prievarta tuoktis, būtų kvalifikuojami kaip nusikalstami.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad tyčinis elgesys, kai suaugęs ar vaikas viliojami į Šalies ar valstybės teritoriją, kuri nėra jų gyvenamoji vieta, siekiant su šiuo suaugusiuoju ar vaiku prievarta sudaryti santuoką, būtų laikomas nusikalstamu.

### **38 straipsnis**

#### **Moterų lytinių organų žalojimas**

- Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad toliau nurodyti veiksmai būtų kvalifikuojami kaip nusikalstami:
- a) kai apipjaustomos, šalinamos ar kitaip žalojamos didžiosios, mažosios lytinės lūpos ar atskiros jų dalys arba klitoris;
  - b) kai prievarta ar sąvadaujant moteris verčiama atlikti a punkte išvardytus veiksmus;
  - c) kai kurstymu, prievarta ar sąvadaujant mergaitė verčiama atlikti a punkte išvardytus veiksmus.

### **39 straipsnis**

#### **Priverstinis nėštumo nutraukimas ir priverstinė sterilizacija**

- Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad toliau nurodyti veiksmai būtų kvalifikuojami kaip nusikalstami:
- a) kai moters nėštumas nutraukiamas jos neinformuojant ir be jos išankstinio sutikimo;

b) kai moteriai atliekama operacija, kurios tikslas – nutraukti natūralų moters reprodukcinį gebėjimą be išankstinio moters sutikimo ir jos nesupažindinus su atliekama procedūra.

#### **40 straipsnis**

##### **Seksualinis priekabiavimas**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad bet kokiam nepageidaujamam žodiniam, nežodiniam ar fiziniam seksualiniam elgesiui, siekiant pakenkti žmogaus orumui, ypač sukuriant bauginančią, priešišką, menkinančią, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką, būtų taikoma baudžiamosios ar kitos teisinės sankcijos.

#### **41 straipsnis**

##### **Kurstymas, bendrininkavimas ir pasikėsinimas**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kad nusikaltimu būtų laikomas tyčinis kurstymas ar bendrininkavimas vykdant šios Konvencijos 33, 34, 35, 36 ir 37 straipsniuose, 38 straipsnio a dalyje ir 39 straipsnyje minimas nusikalstamas veikas.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kad nusikaltimu būtų laikomas tyčinis pasikėsinimas įvykdyti šios Konvencijos 35, 36 ir 37 straipsniuose, 38 straipsnio a dalyje ir 39 straipsnyje minimas nusikalstamas veikas.

#### **42 straipsnis**

##### **Nepriimtini nusikaltimų, įskaitant vadinamuosius „garbės“ nusikaltimus, pateisinimai**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad baudžiamajoje byloje dėl šioje Konvencijoje nagrinėjamų smurto veiksmų su kultūra, papročiais, religija, tradicijomis ar vadinamąja „garbe“ susiję argumentai nebūtų laikomi tokių veiksmų pateisinimu. Tai visų pirma taikytina tais atvejais, kai tvirtinama, kad auka sulaužė kultūrines, religines, socialines ar tradicines tinkamo elgesio normas ar papročius.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad asmens elgesys kurstant vaiką įvykdyti kurį nors iš 1 dalyje išvardytų veiksmų, nesumažina to asmens baudžiamosios atsakomybės už įvykdytą nusikaltimą.

#### **43 straipsnis**

##### **Bausmės už nusikalstamą veiką taikymas**

Šia Konvencija remiantis nustatoma nusikalstama veika baudžiama neatsižvelgiant į nukentėjusiojo ir kaltininko tarpusavio santykius.

#### **44 straipsnis**

##### **Jurisdikcija**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos nustatyti savo jurisdikciją bet kokios nusikalstamos veikos pagal šią Konvenciją atžvilgiu, kai nusikalstama veika padaroma:
  - a) jų teritorijoje; arba
  - b) su jų vėliava plaukiojančiame laive; arba

c) pagal jų įstatymus registruotame orlaivyje; arba

d) jų piliečio; arba

e) asmens, kuris turi savo nuolatinę gyvenamąją vietą jų teritorijoje.

2. Šalys stengiasi imtis reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas nustatyti savo jurisdikciją bet kokios šioje Konvencijoje minimos nusikalstamos veikos atžvilgiu, kai nusikalstama veika padaroma vienam iš jos piliečių arba asmeniui, kuris turi savo nuolatinę gyvenamąją vietą jų teritorijoje.

3. Šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsniuose nagrinėjamų nusikalstamų veikų baudžiamojo persekiojimo tikslais Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas užtikrinti, kad jų jurisdikcija nepriklausytų nuo to, kad tokie veiksmai yra laikomi nusikaltimais toje teritorijoje, kurioje jie buvo padaryti.

4. Šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsniuose nagrinėjamų nusikalstamų veikų baudžiamojo persekiojimo tikslais Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kad jų jurisdikcija šio straipsnio 1 dalies d ir e punktuose minimais atvejais nepriklausytų nuo reikalavimo, kad baudžiamasis persekiojimas gali būti pradėtas tik tada, kai nusikalstamos veikos auka pateikia pareiškimą ar valstybė, kurioje buvo padaryta nusikalstama veika, pateikia kaltinimą.

5. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių nustatyti savo jurisdikciją šioje Konvencijoje minimos nusikalstamos veikos atžvilgiu tais atvejais, kai tariamas kaltininkas yra jų teritorijoje, ir jie jos ar jo neišduoda kitai Šaliai vien jos arba jo pilietybės pagrindu.

6. Kai daugiau nei viena Šalis reiškia teises į tariamos pagal šią Konvenciją nustatytos nusikalstamos veikos jurisdikciją, suinteresuotos Šalys atitinkamais atvejais konsultuojasi viena su kita, siekdamas nustatyti tinkamiausią jurisdikciją baudžiamajam persekiojimui vykdyti.

7. Nepažeidžiant bendrųjų tarptautinės teisės normų, šia Konvencija nepanaikinama jokia baudžiamoji jurisdikcija, kurią Šalis taiko pagal savo vidaus teisės reikalavimus.

#### **45 straipsnis**

##### **Sankcijos ir priemonės**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas užtikrinti, kad pagal šią Konvenciją nustatyta nusikalstama veika būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis sankcijomis, atsižvelgiant į jų sunkumą. Šios sankcijos apima atitinkamais atvejais laisvės atėmimo bausmę, kurios atveju gali būti taikoma ekstradicija.

2. Šalys gali taikyti ir kitas su nusikaltusiais asmenimis susijusias priemones, kaip antai:

– nuteistų asmenų stebėseną ar priežiūrą;

– tėvystės teisių atėmimas tuo atveju, kai vaiko interesai, įskaitant ir aukos saugumą, negali būti užtikrinami kokiu nors kitu būdu.

#### **46 straipsnis**

##### **Sunkinančios aplinkybės**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas užtikrinti, kad šios aplinkybės, jeigu jos dar neįtrauktos į sudedamuosius nusikalstamos veikos elementus, gali pagal atitinkamas nacionalinės teisės aktų nuostatas būti vertinamos kaip sunkinančios aplinkybės nustatant sankcijas už šioje Konvencijoje nagrinėjamą nusikalstamą veiką:

- a) kai nusikalstamą veiką prieš buvusį ar esamą sutuoktinį ar partnerį pagal vidaus teisės apibrėžtį įvykdė šeimos narys, asmuo, gyvenantis kartu su auka arba asmuo, kuris piktnaudžiavo savo valdžia;
- b) kai nusikalstama veika, arba susijusios veikos padaromos pakartotinai;
- c) kai nusikalstama veika įvykdoma prieš asmenį, kuris yra pažeidžiamas dėl tam tikrų aplinkybių;
- d) kai nusikalstama veika įvykdoma prieš vaiką arba vaiko akivaizdoje;
- e) kai nusikalstamą veiką vykdo du ar daugiau bendrininkaujančių asmenų;
- f) kai prieš padarant nusikalstamą veiką ar jos metu naudojamas kraštutinis smurtas;
- g) kai nusikalstama veika įvykdoma panaudojant ginklą ar juo grasinant;
- h) kai nusikalstama veika aukai sukelia sunkią fizinę ar psichologinę traumą;
- i) kai kaltininkas anksčiau buvo pripažintas kaltu dėl panašaus pobūdžio nusikalstamos veikos.

#### **47 straipsnis**

#### **Kitos Šalies priimti nuosprendžiai**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, numatančių galimybę joms priimant nuosprendį atsižvelgti į kitų Šalių priimtus galutinius nuosprendžius už šioje Konvencijoje nagrinėjamą nusikalstamą veiką.

#### **48 straipsnis**

#### **Privalomojo alternatyvaus ginčų sprendimo proceso draudimas arba nuteisimas**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos uždrausti privalomąjį alternatyvaus ginčų sprendimo procesą, įskaitant tarpininkavimą ir taikinimą šioje Konvencijoje nagrinėjamų visų smurto formų atžvilgiu.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad baudos mokėjimo atveju būtų atsižvelgiama į kaltininko gebėjimą prisiimti finansinius įsipareigojimus aukai.

### **VI SKYRIUS**

#### **Tyrimas, baudžiamasis persekiojimas, procesinė teisė ir apsaugos priemonės**

#### **49 straipsnis**

#### **Bendrieji įsipareigojimai**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad šioje Konvencijoje nagrinėjamų visų smurto formų tyrimas ir teismo procesas nebūtų be reikalo delsimi ir kad visais baudžiamosios bylos etapais būtų atsižvelgiama į nukentėjusio asmens teises.
2. Šalys, laikydamosi pagrindinių žmogaus teisių principų ir vertindamos smurto veiksmus per lyčių aspekto prizmę, imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti veiksmingą šioje Konvencijoje nagrinėjamų visų smurto formų tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą.

## **50 straipsnis**

### **Operatyvus reagavimas, prevencija ir apsauga**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad atsakingos teisėsaugos institucijos laiku ir tinkamai reaguotų į visas šioje Konvencijoje nagrinėjamų smurto formų apraiškas, nukentėjusiesiems suteikdamos tinkamą ir skubią apsaugą.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad atsakingos teisėsaugos institucijos laiku ir tinkamai vykdytų šioje Konvencijoje nagrinėjamų visų smurto formų prevenciją ir apsaugą nuo jų, įskaitant operatyvias prevencinės veiklos priemones ir įrodymų rinkimą.

## **51 straipsnis**

### **Rizikos vertinimas ir rizikos valdymas**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kad visos atitinkamos atsakingosios institucijos įvertintų mirties riziką, padėties rimtumą ir pakartotinio smurto riziką, siekiant valdyti riziką ir atitinkamais atvejais užtikrinti suderintą saugumą ir pagalbą.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad atliekant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą visais tyrimo ir apsaugos priemonių taikymo etapais būtų tinkamai atsižvelgiama į tą faktą, kad šioje Konvencijoje nagrinėjamą smurtinį nusikaltimą įvykdęs asmuo gali turėti šaunamąjį ginklą ar galimybę juo pasinaudoti.

## **52 straipsnis**

### **Ypatingais atvejais taikoma apribojimo nutartis**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad grėšiančio pavojaus atvejais kompetentingoms institucijoms būtų suteikti įgaliojimai įsakyti smurtautojui išsikelti iš aukos ar asmens, kuriam gresia pavojus, gyvenamosios vietos atitinkamą laiko tarpą ir jam uždrausti patekti į aukos arba asmens, kuriam gresia pavojus, gyvenamąją vietą arba su jais bendrauti. Priemonėse, kurių imamasi pagal šį straipsnį, pirmenybė teikiama aukų ar asmenų, kuriems gresia pavojus, saugumui.

## **53 straipsnis**

### **Apribojimo ar apsaugos nutartys**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad nuo šioje Konvencijoje nagrinėjamų smurto formų nukentėję asmenys galėtų pasinaudoti apribojimo ir apsaugos nutartimis.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad 1 dalyje minimos apribojimo ir apsaugos nutartys būtų:
  - taikomos siekiant nedelsiamos apsaugos, nukentėjusiam asmeniui be reikalo neužkraunant finansinės arba administracinės naštos;
  - priimamos tam tikram laikotarpiui arba tol, kol bus pakeistos ar įvykdytos;
  - prireikus išduodamos ex parte pagrindu nedelsiant vykdyti;
  - priimamos neatsižvelgiant į kitas teismines procedūras ar jas papildytų;
  - leidžiamos taikyti paskesnėse teisminėse procedūrose.

3. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas užtikrinti, kad pagal 1 dalį priimtų apribojimo ar apsaugos nutarčių pažeidimams būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios baudžiamosios ar kitos teisinės sankcijos.

#### **54 straipsnis**

##### **Tyrimas ir įrodymai**

Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas užtikrinti, kad bet kurioje civilinėje ar baudžiamojoje byloje su aukos seksualine istorija ir elgesiu susiję įrodymai būtų panaudojami tik tada, kai jie yra svarbūs ir būtini.

#### **55 straipsnis**

##### ***Ex parte* ir *ex officio* procedūros (procesas)**

1. Šalys turi užtikrinti, kad šios Konvencijos 35, 36, 37, 38 ir 39 straipsniuose nustatytos nusikalstamos veikos tyrimas arba baudžiamasis persekiojimas negali remtis vien tik aukos paduotu skundu ar pareiškimu, jei visas nusikaltimas ar jo dalis buvo įvykdytas jų teritorijoje, ir kad procesas galėtų tęstis net ir tuo atveju, kai auka atsiima savo pareiškimą ar skundą.

2. Šalys, laikydamosi vidaus teisės reikalavimų, imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas užtikrinti, kad vyriausybinėms ir nevyriausybinėms organizacijoms psychologams, dirbantiems šeiminio smurto srityje, būtų sudaryta galimybė padėti ir (arba) paremti nukentėjusiuosius jų pačių prašymu, šioje Konvencijoje nustatytos nusikalstamos veikos tyrimo ir teismo proceso metu.

#### **56 straipsnis**

##### **Apsaugos priemonės**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamas apsaugoti aukų teises ir interesus, įskaitant jų kaip liudytojų specialiąsias reikmes, visais tyrimo ir teismo proceso etapais, visų pirma:

- a) numatydamos jų, taip pat jų šeimų ir liudytojų apsaugą nuo bauginimo, keršto ir pakartotinės viktimizacijos;
- b) užtikrindamos, kad nukentėjusieji būtų informuojami bent jau tais atvejais, kai aukai ir šeimai gresia pavojus dėl to, kad kaltininkas pabėga ar yra išleidžiamas laikinai ar visam laikui;
- c) pagal vidaus teisės nustatytus reikalavimus informuodamos nukentėjusiuosius apie jų teises ir jiems galimas suteikti paslaugas, taip pat apie tolesnę jų pateikto skundo eigą, mokesčius, bylos tyrimo ir nagrinėjimo etapą, ir su tuo susijusį jų vaidmenį, taip pat apie jų bylos rezultatus;
- d) sudarydamos sąlygas aukoms, laikantis procedūrinių vidaus teisės normų, būti išklausytoms, duoti parodymus ir pateikti savo nuomonę, klausimus ir nurodyti reikmes tiesiogiai arba per tarpininką, ir užtikrindamos, kad į tai bus atsižvelgta;
- e) teikdamos aukoms atitinkamas paramos paslaugas, kad jų teisės ir interesai būtų tinkamai pristatyti ir kad į juos būtų atsižvelgta;
- f) užtikrindamos galimybę priimti priemones, kuriomis būtų saugomas aukos privatumas ir reputacija;
- g) užtikrindamos, kad aukos kuo labiau būtų apsaugotos nuo kontakto su smurtautojais teismo ir teisės saugos įstaigų patalpose;

h) užtikrindamos, kad aukoms būtų teikiamos nepriklausomų ir kompetentingų vertėjų žodžiu paslaugos, kai aukos yra bylos šalys arba, kai jos teikia parodymus;

i) sudarydamos sąlygas pagal vidaus teisės reikalavimus aukoms liudyti nedalyvaujant teismo salėje arba bent jau nedalyvaujant įtariamajam, visų pirma – naudojantis, jei taikoma, atitinkamomis komunikacijų technologijomis.

2. Nukentėjusiam vaikui ir vaikui smurto prieš moteris ir šeiminio smurto liudininkui sudaromos ypatingos apsaugos galimybės atsižvelgiant į vaiko interesus.

### **57 straipsnis**

#### **Teisinė pagalba**

Aukų teisę į teisinę pagalbą ir nemokamą teisinę paramą Šalys nustato pagal vidaus teisės reikalavimus.

### **58 straipsnis**

#### **Senaties terminas**

Šalys imasi reikiamų teisinių ir kitų priemonių siekdamos užtikrinti, kad su šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsniuose nustatyta nusikalstama veika susijusiam bet kuriam teisminio proceso etapui taikomas senaties terminas būtų tęsiamas pagal poreikį ir nusikalstamos veikos sunkumo laipsnį, kad būtų galima veiksmingai pradėti procesą aukai sulaukus pilnametystės.

## **VII SKYRIUS**

### **Migracija ir prieglobstis**

### **59 straipsnis**

#### **Gyvenamosios vietos statusas**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad nukentėjusiesiems, kurių gyvenamosios vietos statusas pagal vidaus teisės apibrėžtį priklauso nuo sutuoktinio ar partnerio gyvenamosios vietos statuso, tokios santuokos arba santykių nutraukimo atveju, ypač sunkiomis aplinkybėmis, aukos prašymu būtų suteiktas atskiras leidimas gyventi neatsižvelgiant į santuokos ar santykių trukmę. Atskiro leidimo gyventi išdavimo ir galiojimo sąlygos nustatomos pagal vidaus teisės reikalavimus.

2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių užtikrinti, kad aukoms būtų sustabdytas išsiuntimo procedūros taikymas dėl gyvenamosios vietos statuso, kuris pagal vidaus teisės apibrėžtį priklauso nuo sutuoktinio ar partnerio, tuo sudarant aukai galimybę kreiptis dėl atskiro leidimo gyventi.

3. Šalys išduoda aukoms pratęstą leidimą gyventi vienu iš šių dviejų arba abiem atvejais:

a) kai kompetentinga institucija mano, kad tokiems asmenims pasilikti būtina dėl jų asmeninės padėties;

b) kai kompetentinga institucija mano, kad tokiems asmenims pasilikti būtina dėl bendradarbiavimo su kompetentingomis institucijomis tiriant ar nagrinėjant baudžiamąją bylą.

4. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių užtikrinti, kad priverstinės santuokos aukos, atvežamos į kitą šalį santuokos tikslu ir kurios dėl to neteko savo gyvenamosios vietos statuso toje šalyje, kurioje yra jų įprasta gyvenamoji vieta, šį statusą atgautų.



## **60 straipsnis**

### **Lyčių aspektu pagrįsti prieglobsčio prašymai**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad smurtas prieš moteris dėl lyties būtų laikomas persekiojimo forma pagal 1951 m. Konvencijos dėl pabėgėlių statuso 1 straipsnio A dalies 2 punktą, ir kuris sukelia rimtą žalą, dėl kurios būtina papildoma apsauga.
2. Šalys užtikrina, kad lyčių aspektą integruojantis aiškinimas būtų taikomas visų Konvencijoje nagrinėjamų priežasčių atvejais, ir jeigu nustatoma, kad persekiojimo grėsmė yra susijusi su viena ar keletu tokių priežasčių, pareiškėjui suteikiamas pabėgėlio statusas pagal taikomus atitinkamus dokumentus.
3. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, norėdamos plėtoti lyčių aspektą integruojančias priėmimo procedūras ir paramos paslaugas prieglobsčio prašytojams, taip pat lyčių aspekto įgyvendinimo gaires ir lyčių aspektą integruojančias prieglobsčio procedūras, įskaitant pabėgėlių statuso nustatymą ir tarptautinės apsaugos prašymą.

## **61 straipsnis**

### **Atsisakymas grąžinti**

1. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, kad būtų laikomasi negrąžinimo principo pagal esamus tarptautinės teisės įsipareigojimus.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad smurto prieš moteris aukos, kurioms reikia apsaugos, nebūtų, neatsižvelgiant į jų statusą ar gyvenamąją vietą, jokiais aplinkybėmis grąžinamos į kurią nors šalį, kur jų gyvybei iškiltų pavojus arba kurioje jos būtų kankinamos, baudžiamos arba su jomis būtų žiauriai ar žeminančiai elgiamasi.

## **VIII SKYRIUS**

### **Tarptautinis bendradarbiavimas**

## **62 straipsnis**

### **Bendrieji principai**

1. Šalys kuo plačiau tarpusavyje bendradarbiauja pagal šios Konvencijos nuostatas ir taiko atitinkamas tarptautines ir regionines bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose priemones ir susitarimus, sudarytus remiantis bendrų arba abipusių teisės aktų bei vidaus teisės pagrindu, siekdamos:
  - a) užkirsti kelią, kovoti ir baudžiamąja tvarka persekioti dėl visų šioje Konvencijoje nagrinėjamų smurto formų;
  - b) apsaugoti aukas ir teikti joms pagalbą;
  - c) kad nusikalstama veika pagal šią Konvenciją būtų tiriama ir nagrinėjama teisme;
  - d) kad būtų užtikrintas Šalių teismų institucijų priimtų atitinkamų civilinių ir baudžiamųjų bylų sprendimų, įskaitant nurodymus skirti apsaugą, įgyvendinimas.
2. Šalys imasi reikiamų teisinių ar kitokių priemonių, siekdamos užtikrinti, kad nukentėję nuo šioje Konvencijoje nustatytos nusikalstamos veikos, kuri buvo įvykdyta ne jų gyvenamos Šalies

teritorijoje, galėtų pateikti skundą tos valstybės, kurioje yra jų gyvenamoji vieta, kompetentingoms institucijoms.

3. Jei Šalis, kuri teikia savitarpio teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose, vykdamas ekstradiciją ar vykdamas Konvencijos kitos Šalies civilinės arba baudžiamosios teisės teismo sprendimus pagal galiojančią sutartį, gauna tokio teisinio bendradarbiavimo prašymą iš Šalies, su kuria ji nėra sudariusi tokios sutarties, ji gali laikyti šią Konvenciją teisiniu pagrindu dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose, ekstradicijos ar kitos Šalies civilinės arba baudžiamosios teisės teismo sprendimų vykdymo šioje Konvencijoje nagrinėjamų nusikalstamų veikų atžvilgiu.

4. Šalys stengiasi atitinkamais atvejais integruoti prevencijos ir kovos su smurtu prieš moteris ir šeiminiu smurtu priemonės į vystymosi paramos programas, skirtas trečiosioms valstybėms, taip pat sudarydamos dvišalius ir daugiašalius susitarimus su trečiosiomis valstybėmis, siekdamas palengvinti nukentėjusiųjų apsaugą pagal 18 straipsnio 5 dalį.

### **63 straipsnis**

#### **Priemonės pavojuje atsidūrusiems asmenims**

Kai Šalis, remdamasi savo turima informacija, turi pagrįstų priežasčių manyti, kad asmeniui gresia tiesioginis pavojus tapti šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsniuose minimų smurto veiksmų auka kitos Šalies teritorijoje, informaciją turinti Šalis yra raginama ją nedelsiant perduoti pastarajai Šaliai, kad būtų užtikrintos atitinkamos apsaugos priemonės. Atitinkamais atvejais smulkiai išdėstoma informacija apie esamas apsaugos nuostatas, kurios gali padėti pavojuje atsidūrusiam asmeniui.

### **64 straipsnis**

#### **Informacija**

1. Prašomoji Šalis nedelsdama informuoja prašančiąją Šalį apie galutinį pagal šį skyrių taikytų veiksmų rezultatą. Prašomoji Šalis taip pat nedelsdama informuoja prašančiąją Šalį apie visas aplinkybes dėl kurių neįmanoma atlikti prašomų veiksmų arba jie gali užtrukti ilgiau.

2. Šalis gali pagal savo vidaus teisės normas be išankstinio prašymo siųsti kitai Šaliai informaciją, gautą per savo pačios tyrimų sistemą, kai ji mano, kad tokios informacijos atskleidimas gali padėti ją gaunančiai Šaliai užkirsti kelią šioje Konvencijoje nustatytai nusikalstamai veikai arba pradėti ar baigti tokios nusikalstamos veikos tyrimą ar bylos nagrinėjimą, tokia pat tvarka pateikdama kitai Šaliai šiame straipsnyje minimą bendradarbiavimo prašymą.

3. Šalis, gaunanti bet kokią informaciją pagal šio straipsnio 2 dalį, pateikia tokią informaciją kompetentingoms institucijoms, kad būtų pradėta byla, jei manoma, kad tokia informacija reikalinga, arba, kad į šią informaciją būtų atsižvelgta atitinkamose civilinėse ir baudžiamosiose bylose.

### **65 straipsnis**

#### **Duomenų apsauga**

Asmens duomenys turi būti saugomi ir naudojami pagal Šalių įsipareigojimus, prisiimtus pagal Konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su automatizuotu asmens duomenų tvarkymu (ETS Nr. 108).

## **IX SKYRIUS**

### **Stebėsenos priemonės**

#### **66 straipsnis**

#### **Ekspertų grupė kovai su smurtu prieš moteris ir šeiminiu smurtu**

1. Ekspertų grupė kovai su smurtu prieš moteris ir šeiminiu smurtu (toliau vadinama GREVIO) prižiūri, kaip Šalys įgyvendina šią Konvenciją.
2. GREVIO sudaro ne mažiau kaip 10 ir ne daugiau kaip 15 narių atsižvelgiant į lyčių ir geografinį proporcingumą bei atstovaujimų sričių įvairovę. Jos narius iš Šalių pasiūlytų kandidatų, tų Šalių valstybių piliečių, renka Šalių komitetas ketverių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsiama tik vieną kartą.
3. Pirmųjų 10 narių rinkimai rengiami ne vėliau kaip per vienus metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo dienos. Penkių papildomų narių rinkimai rengiami ratifikavus ar prisijungus 25-tai Šaliai.
4. GREVIO narių rinkimai grindžiami šiais principais:
  - a) taikant skaidrią procedūrą, jie renkami iš asmenų, kurie pasižymi tvirtomis moralinėmis savybėmis, yra žinomi dėl pripažintos kompetencijos žmogaus teisių, lyčių lygybės, smurto prieš moteris ir šeiminio smurto, pagalbos aukoms ir jų apsaugos srityse arba turi profesinės patirties šios Konvencijos nagrinėjamoje srityse;
  - b) du tos pačios valstybės piliečiai tuo pačiu metu negali būti GREVIO nariai;
  - c) jie atstovauja pagrindinėms teisinėms sistemoms;
  - d) jie atstovauja atitinkamiems subjektams ir įstaigoms smurto prieš moteris ir šeiminio smurto srityse;
  - e) jiems priskiriama individuali atsakomybės sritis, savo funkcijas jie atlieka nepriklausomai ir nešališkai ir turi pakankamai laiko savo pareigas atlikti veiksmingai.
5. GREVIO narių rinkimo tvarką nustato Europos Tarybos Ministrų komitetas, suderinęs su Šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, per šešis mėnesius nuo šios Konvencijos įsigaliojimo dienos.
6. GREVIO tvirtina savo darbo tvarkos taisykles.
7. GREVIO nariai ir kitų delegacijų nariai, kurie lankosi šalyse pagal 68 straipsnio 9 ir 14 dalis, naudojami šios Konvencijos priede nustatytais. privilegijomis ir imunitetais.

#### **67 straipsnis**

#### **Šalių komitetas**

1. Šalių komitetą sudaro Konvencijos Šalių atstovai.
2. Šalių komitetą sušaukia Europos Sąjungos Tarybos generalinis sekretorius (toliau – Tarybos generalinis sekretorius). Jo pirmasis posėdis, kuriame renkami GREVIO nariai, surengiamas ne vėliau kaip per vienus metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo dienos. Komitetas renkasi to reikalaujant vienam trečdaliui Šalių, Šalių komiteto pirmininkui arba Generaliniam sekretoriui.
3. Šalių komitetas tvirtina savo darbo tvarkos taisykles.

#### **68 straipsnis**

#### **Darbo tvarka**

1. Remdamosi GREVIO parengtu klausimynu, Šalys pateikia GREVIO vertinimui Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotą ataskaitą apie įstatymų ir kitų priemonių, kuriomis įgyvendinamos šios Konvencijos nuostatos, taikymą.
2. GREVIO apsversto pagal šio straipsnio 1 dalį pateiktą ataskaitą su atitinkamos Šalies atstovais.
3. Tolesnės vertinimo procedūros skirstomos į etapus, kurių trukmę nustato GREVIO. Prieš kiekvieną etapą GREVIO atrenka konkrečias nuostatas, kuriomis grindžiama vertinimo tvarka, taip pat išsiunčia klausimyną.
4. GREVIO nustato šiai stebėsenai vykdyti tinkamas priemones. Ji visų pirma gali patvirtinti kiekvieno vertinimo etapo klausimyną, kuris tampa pagrindu vertinant Šalių pažangą šios Konvencijos įgyvendinimo srityje. Šis klausimynas skiriamas visoms Šalims. Šalys užpildo šį klausimyną, taip pat atsako į bet kurį kitą GREVIO pateiktą informacijos prašymą.
5. Informaciją apie Konvencijos įgyvendinimą GREVIO gali gauti iš nevyriausybių organizacijų ir pilietinės visuomenės, taip pat iš už žmogaus teisių apsaugą atsakingų nacionalinių institucijų.
6. GREVIO deramai atsižvelgia į kituose regioniniuose ir tarptautiniuose dokumentuose esančią arba šios Konvencijos nagrinėjamos srityse dirbančių įstaigų pateikiamą informaciją.
7. Tvirtindama kiekvieno vertinimo etapo klausimyną, GREVIO deramai atsižvelgia į duomenis, kurie jau renkami, ir tyrimus, kuriuos atlieka Konvencijos 11 straipsnyje minimos Šalys.
8. GREVIO gali gauti informaciją apie Konvencijos įgyvendinimą iš Europos Tarybos Žmogaus teisių įgaliotinio, Parlamentinės Asamblėjos ir atitinkamų ET specializuotų institucijų, taip pat ir iš kitų institucijų, veikiančių pagal kitus tarptautinius dokumentus. GREVIO turi galimybę susipažinti su šioms įstaigoms pateikiamais skundais ir jų nagrinėjimo rezultatais.
9. Bendradarbiaudamas su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir su nepriklausomais nacionaliniais ekspertais, GREVIO gali papildomai organizuoti vizitus į šalis tais atvejais, kai gautos informacijos nepakanka, arba šio straipsnio 14 dalyje numatytais atvejais. Per šiuos vizitus GREVIO gali gauti konkrečių sričių specialistų pagalbą.
10. GREVIO parengia ataskaitos projektą, kuriame analizuojamas nuostatų, kuriomis grindžiamas vertinimas, įgyvendinimas, taip pat pateikia siūlymus ir rekomendacijas dėl to, kaip atitinkama Šalis galėtų spręsti nustatytas problemas. Ataskaitos projektas perduodamas Šaliai, kurioje buvo atliktas vertinimas, kad ji pateiktų savo pastabas. Į šias pastabas GREVIO atsižvelgia rengdamas savo ataskaitą.
11. Remdamasis visa gauta informacija ir Šalių pastabomis, GREVIO patvirtina savo ataskaitą ir išvadas dėl priemonių, kurių atitinkama Šalis ėmėsi įgyvendindama šios Konvencijos nuostatas. Ši ataskaita ir išvados siunčiama suinteresuotai Šaliai ir Šalių komitetui. GREVIO ataskaita ir išvados nuo jų tvirtinimo dienos skelbiama viešai kartu su galimomis atitinkamos Šalies pastabomis.
12. Nepažeisdamas šio straipsnio 1–8 dalyse nurodytos procedūros, Šalių komitetas, vadovaudamasis GREVIO ataskaita ir išvadamis, gali priimti šiai Šaliai skirtas rekomendacijas a) dėl priemonių, kurių turi būti imtasi siekiant įgyvendinti GREVIO išvadas, atitinkamais atvejais nustatant informacijos apie įgyvendinimą pateikimo datą, ir b) siekdamas skatinti bendradarbiavimą su ta Šalimi, kad būtų tinkamai įgyvendinama ši Konvencija.
13. Jei GREVIO gauna patikimos informacijos, rodančios, jog susidariusi padėtis reikalauja neatidėliotino dėmesio, siekiant užkirsti kelią rimtiems Konvencijos pažeidimams arba apribojant jų mastą, gali prašyti skubios konkrečios ataskaitos apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant užkirsti kelią rimtam, masiniam ar įsigalinčiam smurto prieš moteris modeliui.

14. Atsižvelgdamas į atitinkamos Šalies pateiktą informaciją, taip pat bet kurią kitą gautą patikimą informaciją, GREVIO gali paskirti vieną ar daugiau savo narių atlikti tyrimą ir apie rezultatus nedelsiant pranešti GREVIO. Pagrįstais atvejais ir jei gautas Šalies sutikimas, atliekant tyrimą gali būti apsilankoma Šalies teritorijoje.

15. Susipažinęs su 14 dalyje minėto tyrimo išvadomis, GREVIO jas perduoda atitinkamai Šaliai ir tam tikrais atvejais – Šalių komitetui bei Europos Tarybos Ministrų komitetui kartu su visomis pastabomis ir rekomendacijomis.

## **69 straipsnis**

### **Bendrosios rekomendacijos**

GREVIO gali atitinkamais atvejais tvirtinti bendrąsias šios Konvencijos įgyvendinimo rekomendacijas.

## **70 straipsnis**

### **Parlamento dalyvavimas stebėsenos procese**

1. Nacionaliniai parlamentai kviečiami dalyvauti šios Konvencijos įgyvendinimo priemonių stebėsenos procese.
2. Šalys pateikia GREVIO ataskaitas savo nacionaliniams parlamentams.
3. Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja prašoma reguliariai apžvelgti šios Konvencijos įgyvendinimą.

## **X SKYRIUS**

### **Santykis su kitais tarptautiniais dokumentais**

## **71 straipsnis**

### **Santykis su kitais tarptautiniais dokumentais**

1. Ši Konvencija neturi įtakos prievolėms, kylančioms iš kitų tarptautinių dokumentų, kurių Šalys yra ar bus šios Konvencijos Šalys, ir kuriuose yra nuostatos dėl šios Konvencijos reglamentuojamų klausimų.
2. Siekdamas papildyti arba sustiprinti Konvencijos nuostatas arba palengvinti joje išdėstytų principų taikymą, šios Konvencijos Šalys gali sudaryti dvišalius arba daugiašalius tarpusavio susitarimus dėl šioje Konvencijoje nagrinėjamų klausimų.

## **XI SKYRIUS**

### **Konvencijos pakeitimai**

## **72 straipsnis**

### **Pakeitimai ir papildymai**

1. Apie kiekvieną pasiūlymą dėl pakeitimo ar papildymo pranešama Tarybos generaliniam sekretoriui, ir jis arba ji jį persiunčia Europos Tarybos valstybėms narėms, bet kuriam signatarui, bet kuriai Šaliai, Europos Sąjungai, visoms valstybėms, pakviestoms pasirašyti šią Konvenciją

pagal 75 straipsnio nuostatas, ir visoms valstybėms, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos pagal 76 straipsnio nuostatas.

2. Europos Tarybos Ministrų komitetas svarsto pakeitimo ar papildymo pasiūlymą ir, pasitaręs su šios Konvencijos Šalimis, kurios nėra Europos Tarybos narės, gali priimti tokį pakeitimą balsų dauguma pagal Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d dalies nuostatas.

3. Europos Tarybos Ministrų komiteto tvirtinamas pakeitimo ir papildymo tekstas pagal 2 dalį perduodamas visoms Šalims pritarti.

4. Kiekvienas pagal šio straipsnio 2 dalį patvirtintas pakeitimas ir papildymas įsigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus mėnesiui nuo tos dienos, kai visos Šalys informuoja Generalinį sekretorių apie savo pritarimą.

## **XII SKYRIUS**

### **Baigiamosios nuostatos**

#### **73 straipsnis**

#### **Šios Konvencijos poveikis**

Šios Konvencijos nuostatos neturi įtakos nacionalinės teisės aktų ir privalomų tarptautinių dokumentų jau galiojančioms ar galinčioms įsigalioti nuostatoms, pagal kurias yra ar bus suteikiamos palankesnės teisės asmenims, užkertant kelią smurtui prieš moteris ir šeiminiam smurtui ir su juo kovojant.

#### **74 straipsnis**

#### **Ginčų sprendimas**

1. Ginčus, kylančius dėl šios Konvencijos nuostatų taikymo ar aiškinimo, Šalys pirmiausia siekia išspręsti derybų, taikinimo, arbitražo ar kitu Šalių susitartu taikaus ginčų sprendimo būdu.

2. Europos Tarybos Ministrų komitetas gali nustatyti ginčų sprendimo tvarką, kuria Šalys susitarusios gali pasinaudoti.

#### **75 straipsnis**

#### **Pasirašymas ir įsigaliojimas**

1. Šią Konvenciją gali pasirašyti Europos Tarybos valstybės narės ir valstybės, kurios nėra narės, tačiau kurios dalyvavo ją rengiant, ir Europos Sąjunga.

2. Ši Konvencija yra ratifikuojama, priimama arba patvirtinama. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Tarybos generaliniam sekretoriui.

3. Ši Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną, praėjus trimis mėnesiais nuo dienos, kai pagal šio straipsnio 2 dalies nuostatas savo sutikimą vadovautis Konvencija yra išreiškusios 10 pasirašiusių valstybių, įskaitant bent aštuonias Europos Tarybos valstybes nares.

4. Bet kuriai pagal 1 dalies nuostatas valstybei ar Europos Sąjungai vėliau išreiškus sutikimą vadovautis Konvencija, Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną, praėjus trimis mėnesiais nuo dienos, kai ji deponavo ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentą.

#### **76 straipsnis**

## **Prisijungimas prie Konvencijos**

1. Šiai Konvencijai įsigaliojus, Europos Tarybos Ministrų komitetas, pasitaręs su šios Konvencijos Šalimis ir gavęs vieningą pritarimą, Europos Tarybos Statuto 20 straipsnyje nustatyta balsų dauguma priimtu sprendimu ir Susitariančiųjų šalių atstovams, turintiems teisę dalyvauti Komiteto posėdžiuose, vieningai nubalsavus, gali pakviesti bet kurią valstybę, kuri nėra Europos Tarybos narė ir nedalyvavo rengiant šią Konvenciją, prisijungti prie šios Konvencijos.
2. Prisijungiančiose valstybėse Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną, praėjus trims mėnesiams nuo prisijungimo dokumento deponavimo Tarybos generaliniam sekretoriui dienos.

### **77 straipsnis Teritorinis taikymas**

1. Pasirašydama Konvenciją arba deponuodama ratifikavimo, prisijungimo ar patvirtinimo dokumentą, bet kuri valstybė ar Europos Sąjunga gali nustatyti teritoriją arba teritorijas, kuriose bus taikoma ši Konvencija.
2. Pateikusi Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotą pareiškimą, bet kuri Valstybė gali vėliau išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kurioje kitoje pareiškime nurodytoje teritorijoje, už kurios tarptautinius santykius ji yra atsakinga arba kurios vardu ji yra įgaliota veikti. Tokioje teritorijoje Konvencija įsigalioja pirmąją mėnesio dieną, praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kai Generalinis sekretorius gavo tokį pareiškimą.
3. Pagal abi pirmiau minėtas dalis pateikti pareiškimai dėl juose nurodytų teritorijų gali būti atšaukti pateikus Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotą pranešimą. Atšaukimas įsigalioja pirmąją mėnesio dieną, praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kai Generalinis sekretorius gavo tokį pranešimą.

### **78 straipsnis Išlygos**

1. Išlygos netaikomos jokioms Konvencijos nuostatoms, išskyrus 2 ir 3 dalyse nurodytus atvejus.
2. Bet kuri valstybė ar Europos Sąjunga pasirašydama ar deponuodama ratifikavimo, prisijungimo arba patvirtinimo dokumentą gali paskelbti savo pareiškime Tarybos generaliniam sekretoriui, kad ji pasilieka teisę netaikyti šių nuostatų arba jas taikyti tik konkrečiais atvejais ar konkrečiomis sąlygomis:
  - 30 straipsnio 2 punkto;
  - 44 straipsnio 1 dalies e punkto, 3 ir 4 dalių;
  - 55 straipsnio 1 dalies, 35 straipsnio dėl baudžiamųjų nusižengimų atžvilgiu;
  - 58 straipsnio 37, 38 ir 39 straipsnių atžvilgiu;
  - 59 straipsnio.
3. Bet kuri valstybė ar Europos Sąjunga gali pasirašymo metu arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentus, pareiškime Tarybos generaliniam sekretoriui pranešti, kad ji pasilieka teisę netaikyti baudžiamųjų sankcijų, ir renkasi nebaudžiamąsias sankcijas už 33 ir 34 straipsniuose nurodytus veiksmus.
4. Kiekviena Šalis gali atšaukti visą ar dalį išlygos, pateikdama pareiškimą Tarybos generaliniam sekretoriui. Šis atšaukimas įsigalioja tą dieną, kai Generalinis sekretorius gauna tokį pareiškimą.

## **79 straipsnis**

### **Galiojimo ir išlygų peržiūra**

1. 78 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos išlygos galioja penkerius metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo atitinkamai Šaliai dienos. Tačiau vėliau išlygos gali būti pratęstos tokiam pat laikotarpiui.
2. Likus aštuoniolikai mėnesių iki išlygų galiojimo pabaigos, Tarybos generalinis sekretoriatas praneša suinteresuotajai Šaliai apie jų galiojimo pabaigą. Suinteresuotoji Šalis praneša Generaliniam sekretoriui ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki išlygų galiojimo pabaigos apie savo ketinimą toliau laikytis nustatytų išlygų, jas keisti ar panaikinti. Nesant tokio suinteresuotosios Šalies pranešimo, Generalinis sekretoriatas šią Šalį informuoja apie tai, kad nustatytos išlygos savaime pratęsimos šešiams mėnesiams. Suinteresuotajai Šaliai per šį laikotarpį nepranešus apie savo ketinimą laikytis ar keisti nustatytas išlygas, išlygos panaikinamos.
3. Šalis, prašydama pratęsti išlygą pagal 78 straipsnio 2 ir 3 dalis nesibaigus jos galiojimui ar prašydama tokią išlygą suteikti, turi pateikti GREVIO tokios išlygos pratęsimo pagrindimą.

## **80 straipsnis**

### **Denonsavimas**

1. Kiekviena Šalis gali bet kada denonsuoti savo dalyvavimą šioje Konvencijoje, pateikusi Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotą pranešimą.
2. Toks denonsavimas įsigalioja pirmąją mėnesio dieną, praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kai Generalinis sekretorius gavo tokį pranešimą.

## **81 straipsnis**

### **Pranešimas**

Tarybos generalinis sekretorius praneša Europos Tarybos valstybėms narėms ir valstybėms, kurios nėra narės, tačiau dalyvavo parengiant Konvenciją, bet kuriai pasirašiusiajai valstybei, bet kuriai Konvencijos Šaliai, Europos Sąjungai ir visoms valstybėms, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos, apie:

- a) visus pasirašymus;
- b) kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimą;
- c) Konvencijos įsigaliojimo pagal 75 ir 76 straipsnius datas;
- d) bet kurią pagal 72 straipsnį priimtą pakeitimą / pataisą ir tokio pakeitimo įsigaliojimo datą;
- e) kiekvieną išlygą ir išlygos panaikinimą pagal 78 straipsnį;
- f) kiekvieną pagal 80 straipsnio nuostatas atliktą denonsavimą;
- g) bet kurią kitą su šia Konvencija susijusį veiksma, pranešimą ar informaciją.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Sudaryta 2011 m. gegužės 11 dieną Stambule anglų ir prancūzų kalbomis, abu tekstai yra autentiški ir sudaro vieną egzempliorių, kuris deponuojamas Europos Tarybos archyvuose. Tarybos generalinis sekretorius perduoda patvirtintas kopijas kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei, šią Konvenciją rengiant dalyvavusioms valstybėms, kurios nėra narės, Europos Sąjungai ir valstybėms, kurios kviečiamos prie jos prisijungti.



**Privilegijos ir imunitetai (66 straipsnis)**

1. Šis priedas taikomas Konvencijos 66 straipsnyje minimiems GREVIO nariams, taip pat kitiems vizituojančios delegacijos nariams. Šiame priede sąvoka „kiti vizituojančios delegacijos nariai“ apima Konvencijos 68 straipsnio 9 dalyje nurodytus nepriklausomus nacionalinius ekspertus ir specialistus, Europos Tarybos personalo narius ir Europos Tarybos vertėjus žodžiu, kurie kartu su GREVIO vyksta su vizitu į atitinkamas šalis.
2. GREVIO nariams ir kitiems vizituojančios delegacijos nariams, jiems atliekant savo funkcijas, susijusias su pasirengimu vizitui ir pačiu vizitu, taip pat ir su paskesniu vizito darbu, ir jiems keliaujant pagal šias funkcijas, taikomos šios privilegijos ir imunitetai:
  - a) jų neleidžiama sulaikyti ar suimti bei konfiskuoti jų asmeninį bagažą, imtis prieš juos kokių nors juridinių priemonių dėl pasakytų ar parašytų kalbų ir dėl kitokių jų su tarnybinėmis funkcijomis susijusių veiksmų;
  - b) neleidžiama taikyti kokių nors apribojimų jų judėjimo laisvei išvažiuojant iš šalies ir grįžtant į šalį, kurioje jie gyvena, ir įvažiuojant bei išvažiuojant iš šalies, kurioje jis vykdo savo pareigas, taip pat taikyti svetimšalių registracijos šalyje, kurioje jie vizituoja, arba kurią jie pravažiuoja, atlikdami savo funkcijas.
3. Keliaujantiems savo funkcijų atlikti GREVIO nariams ir kitiems vizituojančios delegacijos nariams suteikiamos tokios pat muitinės procedūrų ir valiutos keitimo lengvatos, kokios yra taikomos į laikiną tarnybinę komandiruotę vykstantiems užsienio vyriausybių atstovams.
4. Dokumentai, susiję su Konvencijos įgyvendinimo vertinimu, kurį atlieka GREVIO nariai ir kiti vizituojančios delegacijos nariai, laikomi neliečiamais tiek, kiek jie yra susiję su GREVIO veikla. Oficialioji GREVIO korespondencija ar oficialusis GREVIO narių ir kitų vizituojančios delegacijos narių susirašinėjimas nenutraukiamas ir necenzūruojamas.
5. Siekiant užtikrinti GREVIO narių ir kitų į misijas vykstančios delegacijos narių visišką žodžio laisvę ir visišką nepriklausomumą atliekant savo pareigas, teisinių procesinių veiksmų imunitetas dėl visko, ką jie pasakė ar parašė ir dėl visų veiksmų jiems vykdančios savo pareigas ir toliau bus garantuojamas, neatsižvelgiant į tai, kad atitinkami asmenys tokių pareigų jau nebevykdo.
6. Siekiant užtikrinti nepriklausomą funkcijų atlikimą, privilegijos ir imunitetai šio priedo 1 dalyje nurodytiems asmenims suteikiami ne dėl asmeninių, bet dėl GREVIO interesų. Tarybos generalinis sekretorius gali bet kuriuo metu panaikinti šio priedo 1 dalyje minėtų asmenų imunitetą, kai, jo nuomone, imunitetas trukdo vykdyti teisingumą ir kai imuniteto gali būti atsisakoma nepažeidžiant GREVIO interesų.